

**UITSPRAKEN VAN
JONGE NABESTAANDEN**

**WEES
WIJZER**

SIGNALLEN VAN WEZEN

Overal in Nederland.

Al decennia lang.

BARMHARTIG WOONBELEID VOOR
JONGE NABESTAANDEN

WEES
WIJZER

GEEN MAATWERK

DWANG EN PRESSIE

ONWIL

INTIMIDATIE

HECHTINGSPROBLEMATIEK

GESTAPELD TRAUMA

COMPLEXE ROUW

PRIVACY WEG

VERLIES VAN EIGENWAARDE

VERLATE ROUW

DAKLOOS

ONVOLDOENDE GEÏNFORMEERD

ANGSTSTOORNIS

'LEARNED HELPLESSNESS'

BARMHARTIG WOONBELEID VOOR
JONGE NABESTAANDEN

WEES
WIJZER

WONINGVERLIES EN GEEN INVLOED

KORTE TERMIJN:

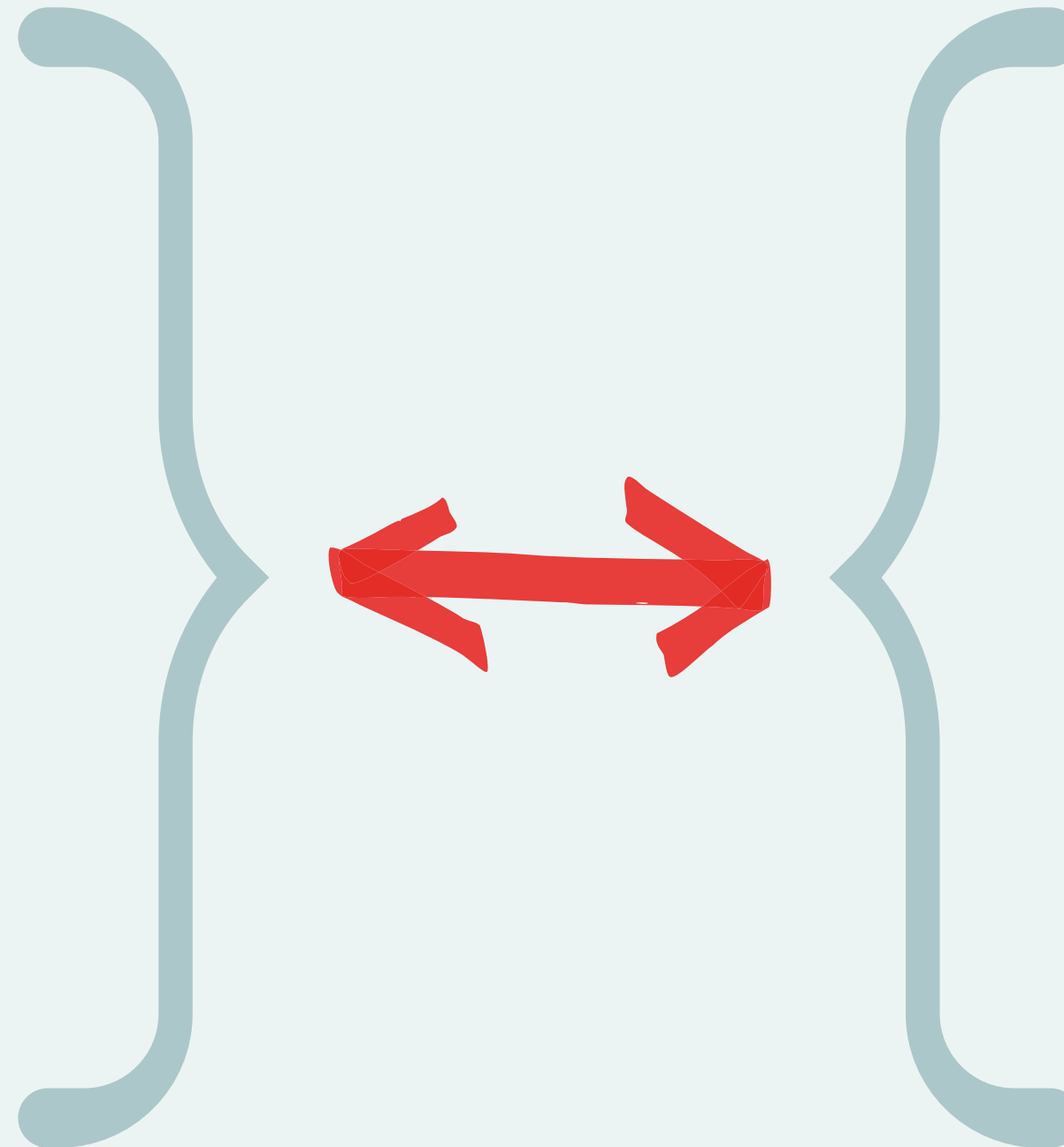
GESTAPELD TRAUMA
DUBBEL VERLIES
ONTWORTELING
PRIVACY WEG
ONVOLDOENDE GEÏNFORMEERD
OPGEJAAGD HERT

MIDDELLANGE TERMIJN:

DAKLOOSHEID
PTSD
VERLIES VAN EIGENWAARDE

LANGE TERMIJN:

HECHTINGSPROBLEMATIEK
KANSARM
ANGSTSTOORNIS
'LEARNED HELPLESSNESS'
ZELFSABOTAGE DOOR HOPELOOSHEID
VERLATE / COMPLEXE ROUW

WONINGBEHOUD EN ENIGE REGIE

- VEILIGHEID
- GEÏNTEGREERD VERLIES
- VEERKRACHTIG
- NATUURLIJK UITVLIEGEN
- KANSRIJK
- ONTWIKKELING EN GOED BURGERSCHAP
- GEZONDE HECHTING EN VERTROUWEN
- KRACHTIG

Je kunt alleen veilig uitvliegen als je je veilig genoeg voelt om je vleugels uit te slaan.

Dwang en angst verhinderen deze veiligheid.
Dit maakt jonge nabestaanden aangeschoten wild,
in plaats van uitvliegend jong.

"De woningstichting zei: 'Dan verkoop je de spullen van je ouders toch? Dan pas jij in die kamer. Probleem opgelost. Want hier blijf je niet'. Mijn moeder was net tien dagen daarvoor begraven."

Anoniem. Destijds 20 jaar, kijkt terug op situatie uit 1991. Zuid-Holland.

"Ik heb gezocht naar een advocaat die me pro deo wilde helpen. We hebben een half jaar gestreden. Woningstichting was absoluut niet bereid tot onderhandeling, dreigde me (ik was nog geen twee weken 18 jaar) uit te zetten, ondanks dat het huis van mijn moeder was aangepast aan mijn longaandoening COPD. En ik was ook nog onverwachte zwanger. Na 6 maanden onderhandelen en bemiddelen was het Leger des Heils de reddende engel: zij werden hoofdhuurder van de woning, en ik betaalde voortaan huur aan hen. Zo stond het Leger des Heils garant. Ik ben thuis bevallen van mijn zoon. Moeder worden...zonder moeder."

'Anna' (2009). Flevoland.

"Ik wil helemaal niet 'voor altijd' in het huis blijven wonen. Maar ik heb psychologische hulp nodig, en ik zit complex in de rouw. En ik wil mijn leven oppakken. Maar hoe kan ik dat nou doen als ik op straat word gezet? Ik wil - en ga - over een paar jaar zélf weg. Ik weet dat dat goed voor me is. Maar nu écht nog niet. Ik huil bij bijna alles, ik krijg geen tijd om bij te komen. Ik ben bang voor de post van de woningstichting, ik sta strak van de stress en ik ben gebroken van verdriet. En mijn huis verliezen is echt verschrikkelijk. Doe me dit alsjeblieft niet aan."

Faith, 2021. Zuid-Holland.

"Ze dreigt mentaal kopje onder te gaan. Faith heeft het zwaar, is in allerlei opzichten aan het overleven. Faith vraagt alleen maar om uitstel zodat zij in alle rust haar studie kan afmaken, die nog twee jaar duurt. Hierna breekt een nieuwe levensfase aan, waar ook een andere omgeving bij hoort. Verhuizen is een life time event, dat veel stress met zich meebrengt. Haar ouderlijk huis is een veilige haven."

Advocaat van Faith, voorafgaand aan rechterlijke uitspraak uitzetting Faith.
2021. Zuid-Holland.

"Ik heb zo vaak met de telefoon in mijn hand gezeten. Ik durfde de Woonbond niet te bellen. Ik ben zo ontzettend bang geworden van die enge brieven van de woningcorporatie. Het voelde alsof ze me bedreigden. De woningstichting heeft nooit een alternatief geboden, nooit gezegd dat ik ook maar érgens recht op had. En dat ik een rechtszaak tóch zou verliezen, en dat het me alleen maar meer geld zou kosten, en ik alsnog weg zou moeten. Dus ik hield mijn mond. En ging."

Anoniem. Durfde geen actie te ondernemen, benaderde WeesWijzer 8 maanden na uitzetting (2017). Noord-Holland.

"Toen we de brief van de woningstichting kregen zijn we meteen gaan praten. Maar ze vonden dat ze heel fair waren. Wij vonden dat niet. We hebben direct de krant gebeld. Groot artikel in de krant. En heel veel reacties op Facebook, ons verhaal werd veel gedeeld. Toen wilde de stichting pas écht naar een oplossing zoeken. Dat kwam absoluut niet uit hen zelf. Ze waren echt tégen."

Een broer en zus (2013). Noord-Brabant.

"Het vinden van een woonplek was lastig, de gemeente was niet bepaald hulpzaam. Het was zo van: O, heb je geen dak boven je hoofd? Ga maar naar de daklozenopvang. Alsof ik een junk ben. Ik ben gewoon een werkende student die mantelzorg heeft verricht voor zijn moeder. Het viel me echt vies tegen. Ook de woningbouw gaf geen thuis, er was voor hen geen reden om volmacht te krijgen over de woning. 'Daar heb ik het wel moeilijk mee gehad, dat had ik echt niet verwacht. Zeker omdat ik thuis woonde en de mantelzorg op me nam. Daarna was er niks... Ik dacht: sta ik nu écht op straat? Daar ben ik zo van geschrokken...Maar ik stond dus écht op straat."

Anoniem. Werd uitgezet als nabestaand mantelzorger. (2017) Noord-Brabant.

"De woningstichting stuurde brieven met de mededeling dat ik weg moest. Ik zocht contact met de media omdat ik écht niet meer wist waar ik nog gerechtigheid kon vinden. Ze zeiden dat ik mijn mond moest houden tegen de media, omdat ze anders helemaal niets meer voor me zouden doen, en ook niet meer wilden onderhandelen over welke oplossing dan ook. Ik voelde me bedreigd. En ik denk dat dat ook zo was. Ik hield mijn mond. Ik moest alsnog weg. Ik heb nog steeds nachtmerries, en ben schrikachtig. Ik voel me overal teveel en ik voel me nergens thuis. Ik vertrouw niemand."

Anoniem. Durfde niet tegen de woningcorporatie in te gaan. (2015) Noord-Brabant.

"Ik ben mijn ouders verloren, en mijn huis. De plek waar ik geboren ben, waar al mijn herinneringen liggen. Ik heb mijn moeders kleren er in zakken weg moeten dragen en spullen weg moeten doen. Ik kijk nog steeds in kringloopwinkels en rommelmarkten of ik nog iets van toen vind. Ik heb niet mogen rouwen in mijn huis. En ik heb ook niet uit mezelf afscheid kunnen nemen van de spullen van mijn ouders. Het moest gedwongen en snel. En nu voel ik me nog steeds nergens écht thuis. Dat vertrouwde, veilige gevoel, dat heb ik niet meer."

Anoniem, wist niet dat ze actie kon ondernemen, raakte langdurig psychisch in de problemen door het gestapelde trauma door ouderverlies en huisverlies binnen enkele maanden. (2000). Overijssel.

"Dat ik mijn moeder verloor op mijn vijftiende, acht jaar na mijn vader, was heel moeilijk. Ik voelde me ontworteld. En het huis verliezen liet me definitief nergens meer thuis zijn. Ik voel me een schim van wie ik ooit was. Ik vertrouwde als kind wel mensen. Nu, jaren later, ben ik de hele tijd bang dat ik weer word weggestuurd. Ik voel me klein en waardeloos. Want anderen waren het wél waard om veilig te mogen wonen na een sterfgeval. Maar ik niet. Ik ben het niet waard. Ik moest weg. Ik durf me nu niet meer aan mensen te binden. Op wie kun je nog bouwen?"

Anoniem, kreeg verlatingsangst en langdurige post-traumatische stress na het gedwongen verlaten van het huis. (2005). Noord-Brabant.

"Wij mochten wél blijven wonen...een tijdje. Wel nadat ik met mijn zus huilend op de stoep van de verhuurder heb gestaan en het laatste geërfde geld van de spaarrekening had gehaald om het te kunnen bekostigen. Want niemand vertelde ons dat we recht hadden op huursubsidie, maar wel hoorden we dat de huur teveel was voor ons inkomen. Onze ouders hadden altijd huursubsidie gehad, maar wij werden er niet op gewezen. Wij moesten het volle pond betalen. Omdat het zo duur was, moesten we er alsnog uit later. Als we wél die subsidie hadden gehad (waar we recht op hadden), dan was het wel gelukt. Maar we moesten er dus uit. De laatste resten van ons gezin waren dus ook nog uit elkaar."

Anoniem, raakte in complexe rouw toen ouders stierven én ze haar zus kwijtraakte door huisverlies. (2003). Overijssel.

"Ik moest het huis uit na het overlijden van mijn moeder. Mijn vader was in 2010 al overleden. Ik kreeg geen alternatief aangeboden en ik had geen kans bij welk huis dan ook. Ik heb zes maanden bij kennissen op de bank geslapen."

Anoniem, raakte dakloos door huisuitzetting na wees worden. (2017). Noord-Holland.

"Mijn vader had zelfmoord gepleegd. Mijn moeder is overleden door een medische fout. Twee weken later kregen we de brief van de woningstichting. Ik kon gewoon de huur betalen. Maar we moesten er toch uit. Niemand kon ons opvangen. Ik werd dakloos. En ben dat nog steeds. En omdat het al zo lang duurt, ben ik alle hoop verloren. En probeer maar eens stabiliteit op te bouwen zonder een adres."

Anoniem, raakte in 2005 dakloos door huisuitzetting na wees worden. Utrecht.

"Het is voor mij al meer dan tien jaar geleden. Ik durf geen kinderen te krijgen, want ik ben bang dat er weer iets engs gebeurt en dat ik dan weer weg moet. En ik vind het moeilijk om een kind op de wereld te zetten, want wat als ik doodga en mijn kinderen op straat worden gezet? Daar kan ik ook niet mee leven. Ik leef in angst, nog steeds. Want niemand kan me garanderen dat het hen niet gebeurt."

Anoniem, kreeg verlatingsangst en algemene angststoornis na uitzetting. Utrecht.

"Ik moest zelf een plekje gaan vinden, maar je valt dan echt overal tussen wal en schip als wees. Je vindt gewoon geen plek, je komt er niet tussen. Er is geen maatwerk, ik was gewoon hetzelfde als iedere achttienjarige, die 'gewoon' uitvloog. Er wordt totaal geen rekening gehouden met het mentale trauma van wezen. Ook had ik moeite met rondkomen. Een wees krijgt iets meer dan €700 in de maand waar vaak ook enorm veel van wordt ingehouden. Welk persoon op aarde kan er van €700 rondkomen? Volgens mij helemaal niemand."

Anoniem, moest huis uit, kon geen plek vinden. (2017). Noord-Brabant.

150 KAMERLEDEN
willen dit opgelost zien.

**BARMHARTIG WOONBELEID VOOR
JONGE NABESTAANDEN**

**WEES
WIJZER**

- **Klantgroepen:** woningcorporaties werken hier al 20+ jaar mee. Er kan een klantgroep toegevoegd worden, met maatwerkcriteria.
- **'De Weesreis':** mijlpalen van wezen parallel aan 'normale' jongeren leggen, en anticiperen op de verschillen. Bv.: natuurlijk uitvliegen: ja, maar niet kort na overlijden van ouders; mogelijkheid bieden tot eigen regie en veerkracht. Hier scenario voor schetsen met nabestaande(n).
- **Persona's:** net als 'gewone' mensen zijn wezen ook uniek, en zijn ze er in alle soorten en maten. Rijk, arm, koophuis, huurhuis, hoogopgeleid en laagopgeleid, kansrijk, kansarm.
- **Scenario's:** zoveel wezen, zoveel verschillende acute situaties. We kunnen bezien welke scenario's naar verhouding vaak voorkomen, en zien waar de kansen tot maatwerk liggen.
- **Landelijke Aanpak 16-27** incorporeren
- **Zien-Faciliteren-Versterken strategie:** richting duurzame veerkracht

LEIDEND PRINCIPE

IN HET DEFINIËREN VAN OPLOSSINGSRICHTINGEN

**BOUWT EEN MAATREGEL IEMAND OP,
OF BREEKT DEZE IEMAND AF?**

BARMHARTIG WOONBELEID VOOR
JONGE NABESTAANDEN

**WEES
WIJZER**

DE VRAAG IS: IS ER BEREIDHEID TOT OPLOSSINGEN BIJ CORPORATIES?

Er zijn legio innovatiemethoden in te zetten, en allerlei oplossingsrichtingen te bedenken. Maar wat de doorslag geeft bij de implementatie van welke oplossing dan ook is

de bereidheid ertoe.

Als momenteel bij corporaties het beeld bestaat dat uit te zetten nabestaanden hen dankbaar zijn en dat zij nu al barmhartig handelen, wat zou hen dan kunnen inspireren tot het aannemen en implementeren van een aangereikte gedragscode?

INNOVATIEKRACHT BIJ CORPORATIES AANSPREKEN

Het is ook niet zo dat woningcorporaties niet innoveren; ze bewijzen hun innovatiekracht regelmatig in het ontwikkelen van woonconcepten.

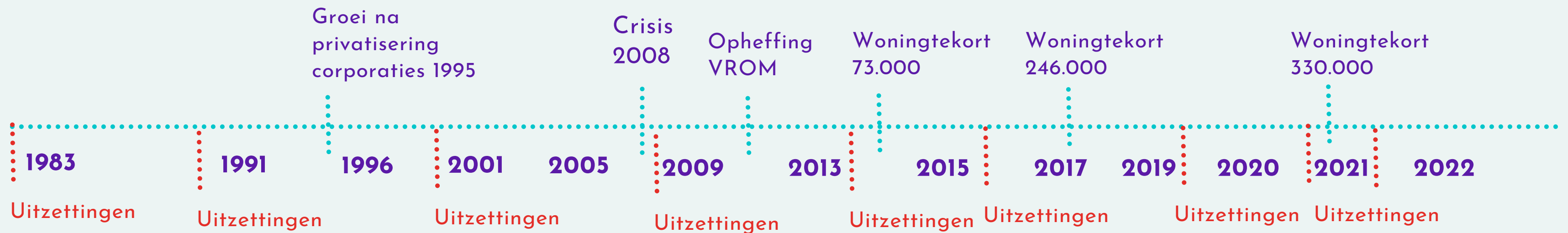
Ik heb zelf ooit mee ontworpen aan een innovatief project van een corporatie dat starters op de woningmarkt kansrijker maakte.

Innovatiekracht en dit vraagstuk over weeskinderen gaan prima samen.

Nogmaals: is er bereidheid de bevindingen ook te implementeren?

GEHOORDE BEZWAREN

"Woningcorporaties zitten met een woningtekort. Ze kunnen geen ijzer met handen breken."

Maar is het uitzetten van een jongere - potentieel kansrijke burger die in de toekomst meer verdient en meer huur kan betalen - dan de oplossing? Netto blijft er dan een woningtekort. Er ontstaat hierdoor meer schade. Financieel, emotioneel. Op korte én lange termijn.